

УДК 342

Любов Костянтинівна ВЕЛИЧКО,

*студентка 4 курсу групи ПЗдср18-2 (спеціальність «Право»)
Харківського національного університету внутрішніх справ;*

Аліна Миколаївна ЧОРНА,

*доктор юридичних наук, професор,
професор кафедри правового забезпечення підприємницької
діяльності та фінансової безпеки факультету № 6
Харківського національного університету внутрішніх справ;
ORCID: <https://orcid.org/0000-0003-0519-7300>*

ПРОБЛЕМНІ ПИТАННЯ ПОДАТКОВОЇ СИСТЕМИ УКРАЇНИ

Податкова система – сукупність загальнодержавних та місцевих податків і зборів, які справляються в установленому законодавством порядку. В більш широкому розумінні податкова система представляється як регламентована нормами фінансового права, закріпленими в законах та інших нормативно-правових актах з питань оподаткування, сукупність податкових відносин, які опосередковуються фінансовими органами, що забезпечують адміністрування податків, і проявляються в конкретних формах оподаткування [1, с. 50].

Податкова система втілює пріоритети державної податкової політики та надає державі можливість повноцінно існувати та виконувати свої функції. Великий вплив на податкову систему здійснює податкова політика, бо від її головних цілей та механізму здійснення залежить економічне зростання та суспільний добробут населення, адже податкова політика визначає головні пріоритети та засоби акумулювання фінансових ресурсів, необхідних державі для виконання своїх функцій.

Від стратегічних, економічних та контролюючих напрямків податкової політики залежать такі фактори як ефективний розподіл податкових надходжень до бюджетів всіх рівнів, що сприятимуть покращенню економіки в середині країни, контроль за своєчасністю та повнотою податкових надходжень, встановлюються розміри та строк податкових надходжень, що є дуже важливим, адже поповнення бюджету повинно здійснюватися своєчасно та в певних попередньо визначених рамках [4, с. 378].

Напрямки розвитку податкової політики України є досить ефективними однак їх досягнення уповільнює ряд недоліків в податковій системі:

1) Основним недоліком чинної податкової системи є її спрямування на подолання дефіциту бюджету шляхом вилучення доходів господарюючих суб'єктів.

2) Прослідковується відсутність чіткого взаємозв'язку податкової системи з розвитком економіки й діяльністю безпосередніх її суб'єктів. Це, у свою чергу, призвело до того, що податкова система розвивається

відірвано від розвитку безпосередніх суб'єктів оподаткування. Підприємства зацікавлені в отриманні мінімального прибутку, щоб уникнути надмірного податкового тиску [2, с. 307].

На сучасному етапі перед суспільством постає ряд питань, які потрібно вирішити в податковій сфері, для подальшого розвитку:

1) Необхідно провести повноцінну податкову реформу: перевірити податки на актуальність врахувавши всі сучасні зміни в нашій державі, адміністрування «малих» податків перевищує отриманий від них дохід, змінити ставки податків та ввести оптимальні податкові пільги які б стимулювали платників податків до економічного зростання, та збільшення обсягів підприємницької діяльності, в наслідок чого зростала б база оподаткування й первинні доходи платників податків.

2) Також необхідно встановити ставки податку на доходи фізичних осіб відповідно до отриманого доходу враховуючи принцип - більше заробляєш сплачуєш більший податок, знайти нові джерела наповнення бюджету, зменшити податкове навантаження на платників податків «обґрунтоване зниження податкового навантаження в перспективі може позитивно позначитися на обсязі податкових надходжень до бюджету [3, с. 143].

Однак податкове регулювання незважаючи на високу ефективність не слід розглядати як основний вид державного регулювання економіки, оскільки лише змінивши умови оподаткування за допомогою податкових реформ чи інших змін без засобів державної економічної політики неможливо вирішити всі проблеми у сфері економіки, але проведення позитивних змін в податковій системі якісно вплине на розвиток державної економіки загалом.

Прийняття нового податкового законодавства хоч і усунуло більшу частину проблемних питань у податковому законодавстві, але на сьогодні податкова система України не є досконалою та має ряд недоліків, таких як:

- податкове законодавство є складними та нестабільними, через наявність у законодавчих актах норм непрямой дії значна кількість питань у сфері оподаткування регулюється підзаконними актами, до того ж чимало податкових норм мають неоднозначне тлумачення, що негативно позначається на діяльності суб'єктів господарювання, знижує привабливість національної економіки для іноземних інвесторів;

- суто фіскальний напрямок дії податкової системи: податкова система України направлена в першу чергу на збільшення податкових надходжень до бюджету за рахунок збільшення податкового тиску на фізичних та юридичних осіб;

- недостатня дія стимулюючої функції в податковій системі: діюча податкова система України майже не направлена на стимулювання розвитку малого та середнього бізнесу;

- витрати на адміністрування окремих податків є більшими порівняно з доходами бюджету, що формуються за рахунок їх справляння; - нерівномірне податкове навантаження, внаслідок чого найбільше

податкове навантаження покладено на законслухняних платників, позбавлених податкових пільг;

- широкомасштабне ухилення від оподаткування.

З одного боку, податки розглядаються як засіб вилучення зайвої грошової маси, а з іншого, зміна ставок непрямих податків впливає на рівень цін. Високі податки супроводжуються двояким фактором інфляції: а) через скорочення (вихід у тінь) податкової бази та збільшення бюджетного дефіциту; б) через бажання підприємців компенсувати податкові вилучення додатковим доходом від зростання цін. Разом з тим збільшення податкового навантаження на доходи громадян стримує платоспроможний попит, що може певною мірою протидіяти підвищенню цін виробниками [3, с. 144].

Висновок. Податкова система є однією з основних механізмів регулювання державної економіки, її ефективність залежить від багатьох факторів податкової політики та податкового права. Однак податкова система має ряд проблем які я сподіваюся вирішують для подальшого ефективного здійснення державою своїх функцій.

Список бібліографічних посилань

1. Податкова система (підручник) / І. С. Волохова, О. Ю. Дубовик. - Х. 2019. - с. 50.
2. Реформування податкової системи України в контексті вдосконалення податкового законодавства / Н.А. Вахновська // 2010. - с. 306-309.
3. Бюджетно-податкова політика як чинник економічної безпеки України / Л. Максимова, Н. Костіна // 2008.- С. 97 - 159.

УДК 346.7:[330:004]

Наталія Миколаївна ВНУКОВА,

доктор економічних наук, професор,

професор кафедри банківської справи і фінансових послуг

Харківського національного економічного університету імені Семена Кузнеця;

Науково-дослідний інститут правового забезпечення інноваційного розвитку

Національної академії правових наук України;

ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-1354-4838>

ЕКОНОМІКО-ПРАВОВЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ БЕЗПЕКИ БІЗНЕС-СЕРЕДОВИЩА ІНДУСТРІЇ 4.0

Актуальність. Національна програма кластерного розвитку до 2027 року [1] визначає механізм змін в економіці під дією факторів Індустрії 4.0 щодо формування глобальних ланцюгів доданої вартості як фрагментації виробництва, розміщення різних частин виробничих процесів в різних країнах світу відповідно до порівняльних переваг місцевих виробників, що з одного боку ускладнює систему взаємодії, а з іншого боку сприяє зниженню витрат.